

WARMTEPACT GEEF WARMTE DE LEIDING!

4 juli 2019

SAMENVATTING

Wij willen de groei en verduurzaming van warmtenetten in Nederland versnellen en daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van de uitstoot van CO₂, het gebruik van aardgas en aan de warmtetransitie.

Wij hebben de ambitie om in 2030 minimaal 1,2 miljoen woningen te verwarmen met warmte uit een warmtenet en om uiterlijk 2040 onze warmtenetten volledig verduurzaamd te hebben. Dan zijn aardwarmte, zonnewarmte, aquathermie en restwarmte onze hoofdbronnen. Groene waterstof, duurzame biomassa/biogas, groene elektriciteit en warmte-opslag zijn onze piekbronnen.

Hiervoor gaan we warmtenetten uitbreiden of aanleggen, verduurzamingsplannen voor onze warmtenetten maken, warmte-etiketten publiceren, een gezamenlijke campagne voeren en stimuleren dat huishoudens hun gas-/warmtegebruik verlagen.

INTRODUCTIE

Nederland staat voor een ongekende opgave: de verduurzaming van ons energiesysteem en het terugdringen van de uitstoot van CO₂. Ook wordt de aardgaswinning in Groningen afgebouwd vanwege de aardbevingen. We streven daarom naar de uitfasering van fossiele energiebronnen.

De Nederlandse regering ambieert een klimaatneutrale en aardgasloze gebouwde omgeving in 2050. Voor de periode tot 2030 zijn de belangrijkste afspraken om te komen tot een duurzame en aardgasloze gebouwde omgeving beschreven in het Ontwerp Klimaatakkoord. De ontwikkeling van warmtenetten¹ speelt hierbij een cruciale rol.

In het Klimaatakkoord (d.d. 28 juni 2019) staan voor warmtenetten de volgende afspraken:

- a. "Warmtebedrijven realiseren een groei in stadswarmte oplopend naar circa 80.000 woningequivalenten per jaar in 2025, en dit niveau vasthoudend t/m 2030. Dit resulteert in een warmtevraag van 40 PJ in 2030. Met het verder verduurzamen van warmtebronnen en de groei in warmtenetten kan een CO₂-reductie van circa 1 Mton gerealiseerd worden. Om deze groei te realiseren is het nodig dat voldaan wordt aan randvoorwaarden omtrent de marktordening, de Energiebelasting-schuif (of subsidie) voor afdekken van de onrendabele top van warmtenetten, programmatische aanpak van de vraag en normering van gebouwen. Onder de juiste voorwaarden, waaronder een voldoende businesscase, is richting 2030 een groter aantal woningequivalenten dan 80.000 mogelijk.
- b. Voor de woningen en utiliteitsgebouwen die aangesloten zijn of worden op een stadswarmtenet (40 PJ in 2030), zullen de warmtebedrijven een gemiddelde CO₂-reductie realiseren van 70% in 2030 ten opzichte van een huidige cv-ketel op aardgas: dit betekent dat de CO₂-intensiteit van de warmte geleverd door stadswarmtenetten wordt verlaagd naar 18,9 kg CO₂/GJ. De warmtesector (productie en levering) zal hiertoe een groei realiseren van de inzet van duurzame warmtebronnen, waaronder geothermie, aquathermie, restwarmte, zonnewarmte, biomassa, power to heat en duurzame gassen. Hiervoor is het nodig dat de eventuele onrendabele top hiervan wordt afgedekt door de Rijksoverheid en deze bronnen worden gewaardeerd in relevante regelgeving (o.a. BENG, CO₂-reductierapportage en norm voor bestaande bouw). Al deze soorten duurzame warmtebronnen zijn nodig om de hier genoemde doelstelling te realiseren. De exacte mix van warmtebronnen in 2030 is afhankelijk van ontwikkelingen in toekomstige beschikbaarheid, (integrale) kosten en inpasbaarheid.
- c. Zodra de transitievisies warmte in 2021 beschikbaar zijn, zal de inzet van partijen nader worden gespecificeerd."

Wij steunen deze afspraken en delen het inzicht dat bovenstaande resultaten niet vanzelf gerealiseerd gaan worden. Het is een uitdaging. Om de groei naar 1,2 miljoen woningen met een aansluiting op een warmtenet te realiseren in 2030 achten wij het van groot belang dat:

- warmtenetten worden gezien als volwaardig alternatief voor gas en meer bekendheid krijgen;
- het draagvlak voor warmtenetten verbetert. Het moet voor (toekomstige) klanten duidelijk zijn dat een warmtenet een goede keuze is, dus duurzaam(er), betrouwbaar en betaalbaar;
- er overeenstemming is over het eindbeeld van een duurzaam warmtenet en acceptatie van het feit dat verduurzaming van warmtenetten vaak stapsgewijs zal verlopen;
- wetgeving en beleid de groei van warmtenetten in voldoende mate stimuleren.

Om deze ontwikkeling optimaal te stimuleren sluiten ondergetekenden het Warmtepact: *Geef warmte de leiding!*

1) Met warmtenetten bedoelen we alle collectieve warmtenetten: grote stadswarmtenetten en kleinere warmtenetten.

DOELSTELLING WARMTEPACT

Wij richten het Warmtepact Geef warmte de leiding! op. De doelstellingen van dit Warmtepact zijn:

1. Groei:

- Groei van alle warmtenetten in het maximale tempo te realiseren zodat in 2030 minimaal 1,2 miljoen woningen (woningequivalenten) op een warmtenet zijn aangesloten.

2. Duurzaamheid:

- verduurzaming van alle warmtenetten te realiseren;
- In 2040 zullen onze warmtenetten efficiënt zijn en duurzame hoofd- en piekbronnen hebben zoals beschreven in de Warmtewijzer van Natuur & Milieu (zie bijlage 1). Ook streven we naar meer dan 1 hoofdbron per net;
- In 2035 zal 75% van de geleverde warmte afkomstig zijn van duurzame hoofd- en piekbronnen zoals beschreven in de Warmtewijzer ;
- Voor ieder warmtenet (vanaf 2500 aansluitingen) maken wij een verduurzamingsplan en deze plannen publiceren we in 2020 op onze website. In onze plannen voor de verduurzaming van onze warmtenetten werken we de bovenstaande ambitie verder uit.

3. Inspiratie, transparantie en communicatie:

- Ontwikkeling en publicatie van netspecifieke warmte-etiketten voor de eigen warmtenetten (vanaf 2500 aansluitingen);
- Publiekelijk steun geven aan de noodzaak van groei en verduurzaming van warmtenetten;
- Actief lager warmtegebruik per woning na te streven door onze eigen klanten/huishoudens te stimuleren tot woningisolatie en optimalisatie van de installaties voor het binnenklimaat;
- Klanten/huishoudens stimuleren om aardgasvrij te wonen (inductiekoken, gasvrije tapwatervoorzieningen);
- Het ontwikkelen en uitvoeren van een gezamenlijke campagne gericht op versnelling van de warmtetransitie en draagvlak voor warmtenetten.

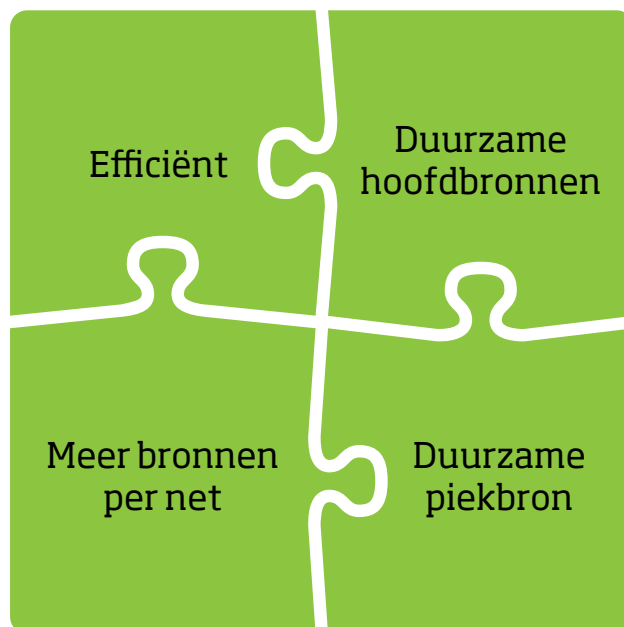
4. Bij te dragen aan de beleidsagenda² voor de groei en verduurzaming van warmtenetten:

- Door een gezamenlijk standpunt te formuleren en dit bijvoorbeeld te beschrijven in een brief, positionpaper, opiniestuk of presentatie.

2) *Financieel-economische thema's, zoals de marktordering en de rolverdeling tussen publieke en private partijen of NMDA uitgezonderd*

BIJLAGE 1 WARMTEWIJZER

Deze Warmtewijzer is ontwikkeld door Natuur & Milieu en beschrijft wanneer een warmtenet duurzaam is. Ondertekenaars van het Warmtepact steunen deze beschrijving en hebben de ambitie dat alle warmtenetten voldoen aan de criteria beschreven in deze Warmtewijzer.

- Efficiënt: een duurzaam warmtenet gebruikt de beschikbare restwarmte, minimaliseert het transportverlies en heeft afnemers in goed geïsoleerde gebouwen.
- Meer bronnen per net: een duurzaam warmtenet heeft –waar mogelijk– meer dan 1 hoofdbron.
- Duurzame hoofdbronnen (basislast): een duurzaam warmtenet heeft als hoofdbron aardwarmte/wko³, zonnecollectoren, aquathermie, warmtepomp op groene stroom, en/of restwarmte⁴.
- Duurzame piekbron: een duurzaam warmtenet heeft opgeslagen duurzame warmte (wko)/ warmte uit overschot elektriciteit, duurzame biomassa/biogas, groene stroom of groene waterstof als piekbron.

Ondertekenaars van het Pact zullen er voor zorgen dat in 2035 75% van de geleverde warmte afkomstig is van duurzame hoofd- en piekbronnen zoals beschreven in de Warmtewijzer en dat in 2040 alle warmtenetten voldoen aan de criteria van de Warmtewijzer. In het verduurzamingsplan per warmtenet wordt uitgewerkt welk tijdpad per net daarvoor wordt aangehouden. Dit tijdpad zal ondermeer worden bepaald door lokale omstandigheden en ‘natuurlijke’ momenten.

In de transitie naar volledige duurzame warmtenetten is het gebruik van duurzame biomassa voor baseload warmteproductie uitsluitend toegestaan mits er op korte termijn lokaal geen rendabele duurzame alternatieven beschikbaar zijn, de biomassa niet onttrokken wordt aan hoogwaardiger toepassingen en waarbij partijen zo snel mogelijk maar uiterlijk in 2040 zullen omschakelen van biomassa als baseload naar alleen nog inzet als piekbron. In het verduurzamingsplan wordt uitgewerkt welk tijdpad per net daarvoor wordt aangehouden.

3) mits gevoed met duurzame bronnen en duurzaam gebalanceerd

4) Restwarmte is warmte die anders zou worden geloosd en waarvoor geen extra brandstofinzet nodig is. Warmte van bijv. fossiele elektriciteitscentrales wordt niet beschouwd als duurzame restwarmte wanneer hierbij efficiëntieverlies in het hoofdproces optreedt en warmtegebruik leidt tot extra uitstoot van CO₂ en/of andere stoffen. Restwarmte van een industrieel bedrijf, een datacentrum, uit afvalwater van eindgebruikers (TEA) of een afvalverbrandingsinstallatie worden wel beschouwd als duurzame hoofdbron.